

تحلیلی در خصوص سیاست خارجی جمهوری آذربایجان

جمهوری آذربایجان در تحلیل شرایط سیاسی منطقه، منافع خود را در گرو نزدیکی به غرب می داند

عادل/خبرگزاری آران
خبرگزاری آران/سرویس آذربایجان

جمهوری آذربایجان در تحلیل شرایط سیاسی منطقه، منافع خود را در گرو نزدیکی به غرب می داند.

لذا رژیم صهیونیستی، به بازیگری قابل ذکر در عرصه سیاست خارجی جمهوری آذربایجان، تبدیل شده است. این تعمیق رابطه در زمان کوتاه، نشان دهنده اهمیت این رابطه برای دو طرف است. در این نوشتار، اهداف باکو از رابطه با تل آویو مورد بررسی قرار می گیرد.

در چارچوب استراتژی نزدیکی به غرب توسط جمهوری آذربایجان، تل آویو که از نفوذ زیادی در این جبهه برخوردار است، مورد توجه ویژه باکو قرار گرفته و از سوی دیگر، جمهوری آذربایجان نیز در چارچوب دکترین بن گورین، مبنی بر اتحاد با کشورهای مسلمان غیرعرب منطقه، مورد توجه تل آویو بوده و در کنار این موضوع، وجود مرز مشترک با ایران، رژیم صهیونیستی را نیز علاقه مند به ایجاد رابطه با جمهوری آذربایجان کرده است. اهداف باکو از گسترش روابط با تل آویو را می توان در چارچوب استراتژی جمهوری آذربایجان در قره باغ چنین مورد تحلیل قرار داد:

بهره گیری از لابی یهودیان:

جمهوری آذربایجان در ایجاد رابطه با رژیم صهیونیستی به دنبال استفاده از لابی در آمریکا است؛ چرا که ارمنستان نیز دارای یک لابی در کنگره آمریکاست. حضور لابی ارمنه در ایالات متحده در تناقض با اهداف جمهوری آذربایجان در نزدیکی با غرب و به ویژه آمریکاست. با توجه به مناسبت های استراتژیک روسیه-ارمنستان و حضور گروه های فشار ارمنی در روسیه، پشتیبانی لابی یهودیان در آمریکا، عامل خنثی کننده مهمی برای جمهوری آذربایجان در مقابل فشارهای احتمالی روسیه در مجامع بین المللی است. ادامه…

نزدیکی به غرب:

باکو پس از فروپاشی شوروی و با توجه به رویدادهای پیش آمده در منطقه، نزدیکی به غرب را بستر استراتژی بلندمدت خود قرار داده است. جمهوری آذربایجان به عنوان یک کشور مسلمان می تواند انزوای رژیم صهیونیستی در خاورمیانه را با رابطه خود تحت تأثیر قرار دهد و این مسأله برای آمریکا، حائز اهمیت است. از طرف دیگر، تل آویو در اتحادیه اروپا از نفوذ زیادی برخوردار است و می تواند تمایل جمهوری آذربایجان در ورود به ناتو که از اهداف بلندمدت این کشور در نزدیکی به غرب محسوب می شود و با موانع عدیده ای روبه روست را حل کند.

افزایش قدرت چانه زنی در مناقشه قره باغ:

در یک نگاه اجمالی به مناقشه قره باغ، روسیه، ارمنستان را مورد حمایت خود قرار داده و گرجستان به صورت کشوری بی طرف، مهره تأثیرگذاری نبوده است. مواضع ترکیه نیز به مواضع جمهوری آذربایجان نزدیک است. ایران سعی در اتخاذ موضعی معتدل دارد. در این میان، جمهوری آذربایجان با هدف نزدیکی به تل آویو قصد دارد قدرت چانه زنی خود را افزایش دهد. عده ای معتقدند هدف باکو از ایجاد رابطه با رژیم صهیونیستی، ایجاد یک هویت مستقل از سیطره روسیه در منطقه و کسب استقلال از روسیه است و از سوی دیگر تل آویو و مسکو دارای روابط استراتژیک هستند و این مسأله باعث می شود روسیه در سیاست خارجی خود برای آذربایجان اهمیت بیشتری قائل شود.

مدرنیزه کردن ارتش و تقویت بنیه نظامی کشور:

از لحاظ موقعیت جغرافیایی، جمهوری آذربایجان در مناطق پست و کم ارتفاع و ارمنستان و قره باغ در مناطق کوهستانی قرار دارند و این مسأله باعث شده تا منطقه قره باغ اشراف کاملی به جلگه جمهوری آذربایجان داشته باشد. این وضعیت سبب شده تا پتانسیل دفاعی جمهوری آذربایجان تضعیف و این کشور در مقابل حملات دشمن که در مناطق کوهستانی قرار دارد، آسیب پذیر شود. موقعیت جغرافیایی باکو نیاز به تقویت بنیه نظامی جمهوری آذربایجان را دوچندان کرده و به همین واسطه، کشورهایی که می توانند به این هدف جمهوری آذربایجان کمک کنند، اهمیت دوچندان می یابند.

توسعه جمهوری آذربایجان:

لابی یهود می تواند کمک های اقتصادی و حمایت از سرمایه گذاری در جمهوری آذربایجان را برای این کشور به دنبال داشته باشد. به ویژه که سرمایه داران یهودی در شرکت های بزرگ و کانون های سرمایه داری دارای نفوذ گسترده ای هستند. جمهوری آذربایجان قصد دارد با طی پیرویه توسعه از مشکلات داخلی عبور کند و تمامی امکانات خود را برای حل مناقشه قره باغ بسیج کند.

فروش نفت و مبادلات اقتصادی:

هم اکنون رژیم صهیونیستی دومین وارد کننده نفت از جمهوری آذربایجان پس از ایتالیا است که نزدیک به ۲۰ درصد از نفت خود را از این کشور تأمین می کند. بر مبنای همین تحلیل، افزایش مرادوات اقتصادی به خصوص نفتی، باعث افزایش وابستگی متقابل دو کشور می شود و این مسأله منجر به حمایت بیش از پیش تل آویو از باکو شده که این امر از نظر مقام های جمهوری آذربایجان در مناقشه قره باغ، مؤثر است و پتانسیل چانه زنی جمهوری آذربایجان را افزایش می دهد. رابطه با رژیم صهیونیستی برای جمهوری آذربایجان با موانعی روبه روست که می تواند تبعات سنگینی را برای این دولت در پی داشته باشد.

۱- ابی شک ایجاد شکاف بین مردم و دولت، نخستین عامل است؛ چرا که مردم جمهوری آذربایجان با اکثریت مطلق مسلمان و شیعه نسبت به سرنوشت فلسطین و مسلمانان آن کشور، حساس هستند و ایجاد رابطه با رژیم صهیونیستی قطعاً تبعاتی را در جهت تضعیف مشروعیت دولت در پی خواهد داشت.

۲- تخریب رابطه ایران و جمهوری آذربایجان. این مسأله با توجه به هویت تاریخی و عمق رابطه مردمی دو کشور، همچنین مبادلات سیاسی و اقتصادی بالا با دولت ایران در تضاد با منافع بلند مدت جمهوری آذربایجان خواهد بود.

۳- تخریب چهره جمهوری آذربایجان در جهان اسلام. هرگونه حمایت از رژیم صهیونیستی نزد افکار عمومی، خصوصاً در سال های اخیر به نوعی موافقت با اقدامات ضد حقوق بشری این کشور است. لذا می توان عنوان کرد هزینه های رابطه باکو با تل آویو به مراتب بیش از فواید ظاهری آن است. باکو می تواند به تمامی اهداف ذکر شده از طریق تقویت همکاری ها با ایران و همسایگان دست یابد که هزینه های رابطه با تل آویو را هم نداشته باشد و این در حالی است که ایران به دلیل مخالفت با حضور غرب در منطقه، آماده تعمیق رابطه خود با جمهوری آذربایجان است.ع/

مهدی شهنسوار

پایان پیام